

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.368.2025.

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Patryka Jaskulskiego, nr 11122, w sprawie nieuwzględnienia w projektowanej ustawie „przeliczeniowej” grupy ubezpieczonych, którzy przeszli na wcześniejszą emeryturę po ogłoszeniu ustawy z 11 maja 2012 r., lecz przed jej wejściem w życie, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Projekt ustawy opracowany w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, mający na celu umożliwienie ustalenia wysokości emerytury powszechnej bez pomniejszania podstawy jej obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, wpisano do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem: UD204 i 5 czerwca br. skierowano do uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych. W wyniku tego procesu wpłynęły do resortu istotne uwagi i postulaty odnoszące się do zaproponowanych w projekcie rozwiązań prawnych. Obecnie trwa analiza przesłanych uwag i postulatów dotyczących wprowadzenia zmian w projektowanych regulacjach.

Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, iż przygotowany w Ministerstwie projekt nie zmierza do wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. SK 140/20, z uwagi na wątpliwości związane ze statusem tego orzeczenia. W dniu 6 marca 2024 r. Sejm RP przyjął uchwałę w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015-2023 w kontekście działalności TK. Proponowane rozwiązania są natomiast odpowiedzią na licznie napływające do resortu wystąpienia obywateli, zapytania poselskie i interpelacje, oświadczenia senatorskie, zawierające postulaty uregulowania sytuacji prawnej emerytów z roczników innych niż rok 1953 (sytuacja emerytów z rocznika 1953 uregulowana została przepisami ustawy zmieniającej z dnia 19 czerwca 2020 r.).

W prowadzonych pracach opierano się na orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Trybunału Konstytucyjnego. W odniesieniu do wyznaczenia daty, przed którą konieczne było złożenie wniosku o przyznanie emerytury wcześniejszej, tj. 6 czerwca 2012 r., przypomnieć trzeba, iż ustawa zmieniająca ustawę emerytalną, wprowadzająca do porządku prawnego art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, została ogłoszona w Dzienniku Ustaw 6 czerwca 2012 r., a jej przepisy weszły w życie 1 stycznia 2013 r. Osoby, które po 6 czerwca 2012 r. występowały z wnioskiem o emeryturę wcześniejszą powinny zatem mieć świadomość, że w przyszłości ich emerytura powszechna zostanie pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych.

Trybunał Konstytucyjny wyraża w swoich orzeczeniach przekonanie, że jeśli akt prawny został prawidłowo ogłoszony, można domniemywać, iż jego treść jest powszechnie znana (por. postanowienie TK z dnia 17 lutego 2015 r., sygn. Ts 140/14). Jest to tak zwane domniemanie powszechnej znajomości prawa prawidłowo ogłoszonego, które stanowi jedno z fundamentalnych założeń współczesnego systemu prawnego w Polsce. Odejście od tego założenia wymagałoby uznania, że konsekwencje prawne obowiązujących przepisów mogą

być wyciągane wyłączenie w przypadku, w którym wykazane zostanie, że ich adresat faktycznie się z nimi zapoznał. Doprowadziłoby to do absurdu i odebrałoby realną możliwość stosowania prawa przez organy władzy publicznej.

Również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 marca 2023 r., sygn. I USKP 54/22, stwierdził, że skoro ustawa zmieniająca z 11 maja 2012 r. została ogłoszona 6 czerwca 2012 r., to skarżący urodzony w roku 1952, który złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą w dniu 15 czerwca 2012 r., miał możliwość zapoznania się ze zmianami ustawowymi i posiadał dostatecznie dużo czasu, aby zapoznać się z niekorzystną dla niego zmianą prawa. W ocenie Sądu Najwyższego nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy fakt, czy skarżący posiadał wiedzę o zmianach ustawowych - istotna jest obiektywna możliwość zapoznania się jednostki z niekorzystną dla niej zmianą przepisów. Skarżący mógł niekorzystnej sytuacji uniknąć, ponieważ miał możliwość nieubiegania się o wcześniejszą emeryturę, która jest przywilejem, nie zaś obowiązkiem.

Aktualna wersja projektu nie przewiduje wypłaty rekompensat dla emerytów urodzonych w latach innych niż rok 1953. Należy zwrócić uwagę, że osoby z innych roczników, znalazły się w odmiennej sytuacji niż kobiety urodzone w roku 1953. Emerytki z rocznika 1953 powszechny wiek emerytalny osiągały po 1 stycznia 2013 r., a więc w czasie, w którym przepis art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej, nakazujący pomniejszenie podstawy obliczenia emerytury powszechnej, już obowiązywał (od dnia 1 stycznia 2013 r.). Kobiety te nie miały zatem możliwości podjęcia jakichkolwiek działań zapobiegających niekorzystnym skutkom wejścia omawianego przepisu w życie. Osoby urodzone w innych rocznikach dysponowały dłuższym czasem, umożliwiającym podjęcie działań dostosowawczych, zatem uszczerbek jaki poniosły nie jest tak dotkliwy, jak w przypadku ubezpieczonych urodzonych w roku 1953.

Należy podkreślić, iż szczegółową analizę zgodności proponowanych w projekcie rozwiązań z zasadami i wartościami Konstytucji RP przedstawiono we wniosku o wpis projektu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, dostępnym na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w zakładce - Wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, pod adresem: <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-ustalaniu-wysokosci-emerytur-z-funduszu-ubezpieczen-spoecznych-dla-osob-ktore-do-dnia-6-czerwca-2012-r-przeszly-na-emerytury-na-zasadach-obowiazujacych-osoby-urodzone-przed-1-stycznia-1949-r>, a także w ocenie skutków regulacji, opublikowanej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, pod adresem: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12398602>.

Informuję, że obecnie analizowane są nadesłane w trakcie uzgodnień międzyresortowych, opiniowania i konsultacji publicznych uwagi i postulaty. O ostatecznym kształcie projektu i brzmieniu poszczególnych przepisów zadecydują kolejne etapy procesu legislacyjnego, w szczególności prace na szczeblu Rady Ministrów, a w dalszej kolejności Parlamentu RP.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministery Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/